

Ankestyrelsens brev til Læsø Kommune

Kommunalbestyrelsens beslutning den 25. juni 2018

15. maj 2019

A (borgmester i Læsø Kommune og medlem af bestyrelsen i Færgeselskabet Læsø K/S), B (medlem af kommunalbestyrelsen i Læsø Kommune og bestyrelsen i Færgeselskabet Læsø K/S) og C (medlem af bestyrelsen i Færgeselskabet Læsø K/S) har skrevet til Ankestyrelsen den 25. juli 2018.

J.nr. 18-48415

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Henvendelsen drejer sig om en beslutning, der er truffet af et flertal i kommunalbestyrelsen i Læsø Kommune den 25. juni 2018.

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Resumé

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Kommunalbestyrelsen i Læsø Kommune er bundet af den beslutning, der er truffet af et flertal i færgeselskabets bestyrelse på mødet den 29. maj 2018. Kommunalbestyrelsen kan ikke efterfølgende ændre denne beslutning eller andre beslutninger, der er truffet af færgeselskabets bestyrelse.

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Kommunalbestyrelsen har oplyst, at den ikke har nedlagt veto mod færgestyrelsens beslutning, men på forespørgsel er kommet med ønsker og tilkendegivelser.

Ankestyrelsen forstår dette sådan, at kommunalbestyrelsen ikke har ændret færgestyrelsens beslutning. Som det fremgår ovenfor, vil dette heller ikke være muligt. Færgestyrelsens beslutning af 29. maj 2018 er således fortsat gældende, og færgestyrelsen er ikke bundet af kommunalbestyrelsens efterfølgende ønsker og tilkendegivelser.

Vi foretager på den baggrund ikke mere i sagen på det foreliggende grundlag.

Sagens oplysninger

Det fremgår af sagen, at Læsø Kommune deltager i det kommunale fællesskab Færgeselskabet Læsø K/S. Det fremgår videre, at selskabet ønsker at købe en ny færge.

Det fremgår af et bilag til sagen, at økonomiudvalget i Læsø Kommune på et møde den 23. januar 2017 har truffet beslutning om at indstille til kommunalbestyrelsen, at kommunen godkender en garantistillelse i Kommunekredit for et lån til Læsø Færgeselskab K/S.

To medlemmer af økonomiudvalget har på mødet opfordret bestyrelsen i færgeselskabet til, at der inden endelig opstart af udbudsprocessen om en ny færge fremsendes en projektbeskrivelse til kommunalbestyrelsen. De to medlemmer har ønsket, at beskrivelsen blandt andet skulle belyse flere løsningsmodeller og tage nogle rapporter i betragtning (den ene rapport anfører en del forbehold vedrørende en dobbeltender-færge, mens en anden rapport anbefaler en dobbeltender-færge).

Kommunalbestyrelsen har på et møde den 30. januar 2017 godkendt indstillingen.

A, B og C har blandt andet oplyst følgende i henvendelsen til Ankestyrelsen:

”Ovenstående opfordring/beslutning i kommunalbestyrelsen er ikke blevet fulgt af hverken færgeledelsen eller færgebestyrelsen i 2017, som uanfægtet har fortsat projekt ”Dobbeltenderfærge”.

Et flertal i den nyvalgte færgebestyrelse har fra starten af 2018 påpeget kommunalbestyrelsens opfordring/beslutning uden, at færgeselskabets formand eller selskabets ledelse har efterlevet det nævnte.

Dette har efterfølgende resulteret i, at den nyvalgte færgebestyrelse har igangsat en businesscase, der udføres af HOK Marineconsult, som skal beskrive et alternativ til dobbelt-ender projektet.”

Det fremgår af referat af et færgebestyrelsesmøde den 29. maj 2018, at et flertal har truffet beslutning om, at projektet om en dobbeltender-færge færdiggøres, således, at det er klar til at blive sendt i udbud, og at det derefter skal afvente en businesscase for singleender-projektet.

Dette fremgår blandt andet af referat af kommunalbestyrelsens møde 25. juni 2018:

”Formanden for Færgeselskabet Læsø K/S ønsker at fremsende kravsspecifikation samt Generalarrangement (vedlagt som bilag) til Økonomiudvalget/Kommunalbestyrelsen med indstilling om, at materialet udsendes i prækvalifikation og EU udbud jf. den aftalte proces.

Kommunalbestyrelsen fik ved et møde 21. november 2016 fremvist og forklaret processen (vedlagt som bilag) ved udarbejdelse af udbudsmateriale og gennemførelse af et EU udbud med prækvalifikation i forbindelse med køb af ny færge. Denne proces satte Kommunalbestyrelsen i gang 30. januar 2017.

Nu foreligger en kravsspecifikation og et generalarrangement, der er klar til at blive udsendt i prækvalifikation og EU udbud. På den baggrund ønsker formanden for Færgeselskabet, at processen fortsættes, og materialet udsendes i prækvalifikation og EU udbud, så færgeselskabet kan få endelige tilbud på byggepris.

Formanden for Færgeselskabet ønsker at gøre det klart for Læsø Kommune, at Færgeselskabets bestyrelse ikke er enige omkring den nu udarbejdede kravspecifikation og ønsker i den forbindelse en afklaring fra Læsø Kommune, hvorvidt der skal undersøges alternativer til den udarbejdede kravspecifikation.

[...]

B [navn udeladt af Ankestyrelsen] ønskede, at sagen blev taget af dagsordenen.

7 medlemmer stemmer for, at sagen behandles.

D og B [navne udeladt af Ankestyrelsen] stemmer imod at sagen behandles.

[...]

Et flertal anbefaler, at det udarbejdede materiale udsendes i prækvalifikation og EU udbud jf. den aftalte proces.

A, B og D [navne udeladt af Ankestyrelsen] stemmer imod.

Forudsætningen er samtidig, at Færgebestyrelsens igangsatte businesscase på et alternativ fortsættes.”

Det fremgår af henvendelsen til Ankestyrelsen, at flertallet i kommunalbestyrelsen dermed ikke har respekteret den beslutning, som flertallet i bestyrelsen i Færgeselskabet Læsø K/S har truffet den 29. maj 2018.

Borgmester A har efterfølgende den 18. september 2018 sendt kopi af en anmodning fra et kommunalbestyrelsesmedlem, om at få et punkt på dagsordenen til et kommunalbestyrelsesmøde den 24. september 2018:

”Jeg ønsker som Kommunalbestyrelsesmedlem og formand for færgebestyrelsen Kommunalbestyrelsens instruks i forhold til, hvorvidt kommunalbestyrelsen ønsker igangværende færgeprojekt (dobbeltender) udsendt i prækvalifikation med efterfølgende udbud således, at der kan træffes beslutning om eventuelt køb af ny færge. Samtidig ønskes det præciseret, at færgebestyrelsen ikke skal påbegynde arbejdet med en alternativ kravsspecifikation, inden resultatet af dobbeltender udbuddet er kendt.”

Dette fremgår blandt andet af referat af kommunalbestyrelsens møde 24. september 2018:

”Et flertal godkender, at færgeprojektet vedrørende en dobbeltenderfærge udsendes prækvalifikation og efterfølgende i udbud således, at der kan træffes beslutning om et eventuelt køb af ny færge samtidig med at det præciseres, at der ikke udarbejdes en alternativ kravspecifikation, før end resultatet af udbuddet vedrørende en dobbeltenderfærge er færdiggjort. Et mindretal bestående af DF og D [navn udeladt af Ankestyrelsen] stemmer imod. DF og D [navn udeladt af Ankestyrelsen] ønsker, at der gennemføres en businesscase vedrørende en singlerenderfærge, førend der gennemføres et udbud af en dobbeltenderfærge.”

Ankestyrelsen har den 2. oktober 2018 bedt bestyrelsen i Færgeselskabet Læsø K/S og kommunalbestyrelsen i Læsø Kommune om en udtalelse i sagen. Vi har også givet Samsø Kommune mulighed for at komme med bemærkninger til sagen.

I brevene af 2. oktober 2018 har Ankestyrelsen oplyst om reglerne på området, som også er nævnt nedenfor.

Læsø Kommune har i brev af 14. november 2018 oplyst, at kommunalbestyrelsen på et møde den 29. oktober 2018 har besluttet at udtale følgende til Ankestyrelsen:

”Processen vedrørende planlægning og projektering af en ny færge blev igangsat via beslutninger på Kommunalbestyrelsens møder den 31. oktober 2016 og den 30. januar 2017. Af sagsfremstillingen på Kommunalbestyrelsens møde den 30. januar 2017 fremgår det blandt andet, at ”undersøgelsen vil blive indledt med en business case, der beskriver transport behov samt den samlede økonomi for anlæg og drift efterfulgt af kravspecifikation samt markedsdialog for at kvalificere kravene til løsning og pris”. På samme møde blev der af 2 medlemmer i Kommunalbestyrelsen opfordret til Færgebestyrelsen, at der forinden endelig opstart af udbudsproces på ny færge fremsendes en projektbeskrivelse til Kommunalbestyrelsen.

Der blev den 5. oktober 2017 afholdt orienteringsmøde for Kommunalbestyrelsen, hvor kapacitetsanalyse og Design Brief (ydre rammer for skibet) blev præsenteret. Præsentationen forudsatte køb af en dobbeltender færge.

Der blev herefter af Færgebestyrelsen igangsat processen med prækvalifikation af en dobbeltender færge med henblik på forberedelse af et endelig udbud.

På møde i Færgebestyrelsen den 1. februar 2018 beslutter et flertal, at ”der skal laves en alternativ løsning til dobbeltender projektet”.

På møde i Færgebestyrelsen den 29. maj 2018 beslutter et flertal, at ”Dobbeltender projektet færdiggøres af OSK således, at dette er klar til at blive sendt i udbud til værfterne. Projektet skal herefter afvente HOK`s færdiggørelse og Færgebestyrelsens evaluering af businesscase for singleender projektet”.

På baggrund af mødet i Færgebestyrelsen den 29. maj 2018 ønsker Formanden for Færgebestyrelsen Kommunalbestyrelsens afklaring af, hvorvidt der skal undersøges alternativer til den udarbejdede kravspecifikation. Kommunalbestyrelsens flertal anbefaler på møde den 25. juni 2018, at det udarbejdede materiale udsendes i prækvalifikation og EU udbud jf. den aftalte proces. Samtidig forudsætter Kommunalbestyrelsen, at Færgebestyrelsens igangsatte businesscase på et alternativ fortsættes.

På Kommunalbestyrelsens møde den 24. september 2018 beslutter et flertal i Kommunalbestyrelsen efter anmodning fra

Kommunalbestyrelsesmedlem og Formand for Færgebestyrelsen E [navn udeladt af Ankestyrelsen], at

- færgeprojektet vedrørende en dobbeltender færge udsendes i prækvalifikation og efterfølgende i udbud således, at der kan træffes beslutning om et eventuelt køb af ny færge samtidig med at det præciseres, at der ikke udarbejdes en alternativ kravspecifikation, før end resultatet af udbuddet vedrørende en dobbeltender færge er færdiggjort.

[...]

Jf. ovenstående beskrivelse af sagsforløbet fremgår det, at Kommunalbestyrelsen ikke har nedlagt veto mod en af Færgebestyrelsen truffet beslutning, men har præciseret et ønske om den fortsatte proces, hvor Kommunalbestyrelsen ønsker gennemført et udbud vedrørende et dobbeltender projekt samtidig med, at en businesscase vedrørende et singleender projekt færdiggøres.

Kommunalbestyrelsen er blevet forespurgt om, hvorvidt der skal undersøges alternativer til en af Færgebestyrelsen tidligere truffet beslutning og Kommunalbestyrelsen har senest den 24. september 2018 klart tilkendegivet, at der ikke udarbejdes en alternativ kravspecifikation, før end resultatet af udbuddet vedrørende en dobbeltender færge er færdiggjort.

Læsø Kommunalbestyrelsen har truffet ovenstående beslutninger henholdsvis den 25. juni 2018 og den 24. september 2018 med hjemmel i retten til instruktionsbeføjelse. ”

Samsø Kommune har den 29. november 2018 oplyst, at kommunen ikke har bemærkninger til sagen.

Direktøren for Færgeselskabet Læsø K/S har den 15. februar 2019 oplyst, at bestyrelsen ikke har kommentarer til Ankestyrelsens brev af 2. oktober 2018.

Reglerne

Efter kommunestyrelseslovens § 60, stk. 1, kan der med Ankestyrelsens godkendelse etableres samarbejde mellem kommuner, hvor deltagerkommunerne afgiver kompetence til at varetage de opgaver, der

med samarbejdsaftalen (vedtægterne) overlades til samarbejdet.

Godkendelsen indebærer, at reglerne i kommunestyrelsesloven fraviges, sådan at de deltagende kommuners anliggender i et bestemt afgrænset omfang kan varetages af fællesskabets styrelsesorgan, som dermed bliver den kompetente og ansvarlige myndighed på det pågældende område.

At fællesskabets styrelsesorgan bliver den kompetente og ansvarlige myndighed på fællesskabets opgaveområde, indebærer, at fællesskabets styrelsesorgan tillægges kompetence til at træffe beslutninger, der forpligter de deltagende kommuner.

De deltagende kommuner har derfor ikke mulighed for at nedlægge veto over for en beslutning truffet af fællesskabet.

Deltagerkommunerne i et kommunalt fællesskab har dog mulighed for på forskellig vis at øve indflydelse på fællesskabet.

Deltagerkommunernes udpegning af repræsentanter i fællesskabets bestyrelse indebærer, at en kommunalbestyrelse kan bestemme, hvordan kommunens repræsentanter skal agere i fællesskabets bestyrelse. Kommunalbestyrelsen har således instruktionsbeføjelse og mulighed for at give sine repræsentanter et bundet mandat.

Et bundet mandat gives af et flertal i kommunalbestyrelsen og gælder for alle kommunens repræsentanter. Det gælder også i forhold til medlemmer af styrelsesorganet for et kommunalt fællesskab, der er udpeget ved forholdstalsvalg af et mindretal i kommunalbestyrelsen.

Bundet mandat kan gives for en enkelt sag eller kan formuleres mere generelt. Det kan også være, at kommunalbestyrelsen har formuleret en overordnet strategi for kommunens deltagelse i samarbejder af forskellig karakter, herunder kommunale fællesskaber, som kan indgå i grundlaget for, hvordan det enkelte medlem skal agere i fællesskabets styrelsesorgan og dermed danne grundlag for eventuelle konkrete instrukser.

I vedtægterne for et kommunalt fællesskab kan der være fastsat bestemmelser om, at visse nærmere angivne beslutninger af større rækkevidde kræver godkendelse i eller forelægges til udtalelse hos de deltagende kommuners kommunalbestyrelser.

Ankestyrelsen henviser til Lov om kommunernes styrelse med kommentarer af Hans B. Thomsen m.fl., 2. udgave, 2010, side 524 -

525, og til Social- og Indenrigsministeriets Vejledning om kommunale fællesskaber, 2016.

Sådan vurderer vi sagen

Ved etableringen af Færgeselskabet Læsø K/S har de deltagende kommuner overført kompetence til selskabet. Som nævnt ovenfor indebærer det, at det er selskabets bestyrelse, der træffer beslutninger i relation til de opgaver, der er overført til selskabet.

Vedtægterne for Færgeselskabet Læsø K/S indeholder ikke bestemmelser om, at visse beslutninger skal godkendes i eller forelægges til udtalelse hos de deltagende kommuners kommunalbestyrelser.

Som sagen foreligger oplyst, har kommunalbestyrelsen i Læsø Kommune ikke forud for mødet i bestyrelsen i færgeselskabet den 29. maj 2018 truffet beslutning om, hvordan de medlemmer af færgestyrelsen, der er udpeget af Læsø Kommune, skulle varetage kommunens interesser i sagen.

Ankestyrelsen bemærker i den forbindelse, at det heller ikke fremgår af referatet af kommunalbestyrelsens møde den 30. januar 2018, at kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om at anvende sin instruktionsbeføjelse.

Kommunalbestyrelsen i Læsø Kommune er derfor bundet af den beslutning, der er truffet af et flertal i færgeselskabets bestyrelse på mødet den 29. maj 2018. Kommunalbestyrelsen kan ikke efterfølgende ændre denne beslutning eller andre beslutninger, der er truffet af færgeselskabets bestyrelse.

Ankestyrelsen bemærker i den forbindelse, at en beslutning i kommunalbestyrelsen om at give de medlemmer af færgestyrelsen, der er udpeget af kommunalbestyrelsen i Læsø Kommune, et bundet mandat, alene kan vedrøre fremtidige afstemninger i færgestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan altså ikke anvende sin instruktionsbeføjelse til at ændre beslutninger, der er truffet af færgestyrelsen.

Som det fremgår ovenfor, har kommunalbestyrelsen oplyst, at den ikke har nedlagt veto mod færgestyrelsens beslutning, men på forespørgsel er kommet med ønsker og tilkendegivelser.

Ankestyrelsen forstår dette sådan, at kommunalbestyrelsen ikke har ændret færgestyrelsens beslutning. Som det fremgår ovenfor, vil dette heller ikke være muligt. Færgestyrelsens beslutning af 29. maj 2018

er således fortsat gældende og færgebestyrelsen er ikke bundet af kommunalbestyrelsens efterfølgende ønsker og tilkendegivelser.

Vi foretager på den baggrund ikke mere i sagen på det foreliggende grundlag.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne og kommunale fællesskaber overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Dorthe Langelund

Kopi er sendt til:

Samsø Kommune og bestyrelsen i Færgeselskabet Læsø K/S

Vi har anvendt:

Lovbekendtgørelse om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven) nr. 47 af 15. januar 2019